

Folklornik 2013

Uvodnik

Mineva enajst let, odkar sem na Javnem skladu Republike Slovenije za kulturne dejavnosti prevzel delo svetovalca za folklorno dejavnost. Bil sem študent tretjega letnika etnologije in kulturne antropologije, sicer pa tako kot mnogi, ki sem jih srečeval v letih, ko sem delal na JSKD, v »folkloro«¹ zaljubljen folklornik – ljubitelj dejavnosti, ki mi je izpolnila tisto, kar mi v življenju izjemno veliko pomeni.

Trdno verjamem, da imamo ljudje veliko več dobrih lastnosti kot slabih. Verjamem tudi v to, da želimo delati dobro – čim bolje zmoremo. A hkrati s tem verjamem, da bi lahko storili več, če bi več znali in vedeli. Ne da bi se zavedal, je bilo to vodilo mojega delovanja. Prek izobraževanj, založništva, preglednih prireditev in vsega drugega, kar mi je zaposlitev na JSKD omogočala, sem skušal vsem, ki so si tega želeli, ponuditi možnost sprejemanja novih znanj, osebnega razvijanja in razvijanja skupin, v katere so se vključevali. Verjamem, da se je kdaj pa kdaj komu zazdelo, da sem prezahteven, a zahteven sem skušal biti najprej do sebe in šele potem do drugih. Pri tem ostajam.

V enajstih letih sem se ob ogledu več kot dvesto srečanj otroških in odraslih folklornih skupin, pevskih in godčevskih skupin ter podobnem številu koncertov in drugih prireditev, na več kot sto izobraževanjih in ob pripravi več kot petnajstih publikacij srečal s številnimi ljudmi, ki so bogatili moje življenje. Pravzaprav sem se skoraj vsega, kar vem o folklorni dejavnosti in področjih, ki se z njo prepletajo, naučil od njih ali pa z namenom, da bi pomagal razvijati dejavnost, v katero so se vključevali. Mnogi so postali pravi stanovski prijatelji, nekateri tudi osebni. Brez teh ljudi si delovanja na JSKD ne znam predstavljati. Hvaležen sem jim za nesebično pomoč, ki je šla pogosto precej prek meja ljubiteljstva – za delo v dejavnosti, ki brez njih ne bi bila to, kar je danes. Imel sem vrsto odličnih sodelavcev v službi, ki so znali in zmogli slediti novozastavljenim ciljem, in, kot že omenjeno, še zvestejše ljubiteljske sodelavce, ki so po poti njihovega uresničevanja hodili skupaj z menoj. Res bi si težko želel boljše, bolj zagnane in bolj pripravljene za sprejemanje kompromisov, ki so vedno potrebni, če se želijo uresničevati ideje, ki se rojevajo ob spremljanju stanja in iskanju rešitev za težave, ki se pri delu pojavljajo. Spremembe, ki sem jih skušal udejanjati, so bile za nekatere neznatne, za druge preveč korenite in prehitre, a sem ves čas skušal loviti ravnotežje med možnostmi, potrebami in željami zelo različnih ljudi ter pri tem izkoriščati priložnosti, ki so se pojavljale. Iskal sem poti med znanostjo – glede na svojo izobrazbo predvsem etnologijo –, v stroki izoblikovanimi načeli in možnostmi, ki sem jih videl v okviru ljubiteljstva. Ves čas sem čutil izjemno podporo v vodstvu JSKD, ki je bilo naklonjeno folklorni dejavnosti in jo je podpiralo.

Prepričan sem, da se mora folklorna dejavnost razvijati. Če se razvoj usmerja, ta ne more biti slab. Slabo je le, če razvoj ni dopuščen, če je zavrt oziroma če ni voden in kritično premišljen. Tradicija, ki se ustvarja v okviru folklorne dejavnosti, je sicer hkrati prednost, ki jo je treba ustrezno izkoristiti, in breme, ki ga je treba tu in tam odložiti, da se voz, ki ga pelje, preveč ne upogne. A nedvomno vsaj za folklornike velja, da brez tradicije ne gre.

Bila so leta, ko sem z veliko hvaležnostjo sprejemal znanja in izkušnje starejših, sledila so leta, ko sem prejeto znanje zmožal posredovati manj izkušenim, in obdobje, ko je breme, ki sem si ga naložil, postalo pretežko, da bi ga lahko nosil še naprej. Prišel je čas, ko sem začutil, da sem v vlogi svetovalca za folklorno dejavnost na JSKD storil, kar sem (z)mogel in znal, čas, ko se moram od te vloge posloviti in jo predati drugemu, za katerega upam, da bo nove izzive zmožal uresničevati. Teh ne bo zmanjkalo, želel bi si le, da bi znal odkriti prave in da bi jih lahko uresničeval s prav tako gorečnostjo, kot sem jo premogel sam, ko sem se podajal na to pot.

(Od)ločitev ni preprosta. Toliko težja je, ker sem folklorno dejavnost v letih, ko sem delal na JSKD, vzljubil še bolj, kot sem jo imel rad pred tem. Imel sem službo, o kateri si kot osemletni otrok, ki se je vključil v folklorno skupino, nisem upal niti sanjati, jo kot mladostnik občudoval, si jo pozneje potihoma in na vso moč želel in jo nazadnje s hvaležnostjo in z vsem dolžnim spoštovanjem sprejel. Imel sem sanjsko službo, ki se je kot ljubiteljstvo zajedala v pretežni del prostega časa, a sem skupaj z njo lahko uresničil vse tisto, kar ne bi mogel uresničiti v nobeni drugi. Na delovnem mestu sem se s folklorno dejavnostjo ukvarjal poklicno, v prostem času ljubiteljsko, a vedno z ljubeznijo do nje in do ljudi, ki jo sooblikujejo. Slovenci imamo res lep izraz, ki označuje društveno dejavnost, s katero se človek ukvarja v prostem času – ljubiteljstvo. Ljubitelj si, če ljubiš dejavnost, s katero se ukvarjaš, zato naj se ne zdi čudno, če ob koncu zapišem, da sem enajst let živel skupaj z eno veliko folklorno ljubeznijo.

Sad te ljubezni je tudi Folklornik, o vsebini katerega boste na kratko zvedeli največ, če si boste pogledali kazalo. Tako kot izdaje doslej tudi ta prinaša različne prispevke avtorjev, ki se neposredno ukvarjajo s folklorno dejavnostjo, jo spremljajo zaradi drugih vzrokov ali pa jo imajo

preprosto le radi. Hvala vsem, ki ste pisali, in hvala vsem, ki boste brali. Še pomnite? Več, ko bomo znali in vedeli, več bomo lahko za dejavnost, ki jo imamo radi, storili.

Dr. Bojan Knific